સાદું ડ્રૉઇંગ.

ભાગ ૩ જો.

ધોરણ ૬ ઠ્ઠા, ૭ મા અને પ્રવેશક પરીક્ષા માટે.

આવૃત્તિ ૪ થી.

ઉસમાન બચલ

તથા

મહોબતસિંહજી મોતીભાઈ રાણા.

સોલ એજન્ટ્સ—મેશર્સ લક્ષ્મીચંદ ઉત્તમચંદ
એન્ડ કો., પુરા બજાર, રાજકોટ.

કીમત રૂ. ૦-૨-૦

પ્રસ્તાવના.

છઠ્ઠા તથા સાતમા ધોરણમાં અને પ્રવેશક પરીક્ષામાં પદાર્થ પાઠો નથી, પણ ડ્રોઈંગ છે, તેથી તેનાં ખાસ ચિત્રોની આ ચોથી આવૃત્તિ પ્રગટ કરી છે. એમાંનાં સર્વે ચિત્રો ઉમેદવારોએ યાદ રાખવાં અને તે પરીક્ષા વખતે ચોપડીમાં જોયા વગર ચીતરતાં આવડવાં જોઇએ.

લી. કર્તા,

ઉસમાન બચલ,
ફર્સ્ટ આસિ૦ માસ્તર, કાઠિયાવાડ મેલ
ટ્રેનિંગ કોલેજ, રાજકોટ.

તથા

મહોબતસિંહજી મોતીભાઈ રાણા,
શ્રી વઢવાણ કુમાર સાહેબના મુસાહેબ,
રાજકુમાર કોલેજ, રાજકોટ.

રાજકોટ, તા. ૧-૭-૧૧.

મુંબઈમાં ગિરગામ બૅક રોડ, ઘર નં૦ ૨૦૯, સ્ટ્રીટ નં૦ ૧. બી. સર મંગળદાસની વાડીમાં શ્રી કર્ણેશ્વર પ્રિંટિંગ પ્રેસમાં માલિક માહે ગોપાળ આપાજી ભોસલેએ છાપ્યું છે તથા રાજકોટ મધ્યે પરામાં ઘર નં૦ [illegible] ન બચલ, ટ્રેઈંગ માસ્તર, એઓએ પ્રગટ કર્યું છે. સ૦ ૧૯૧૧.

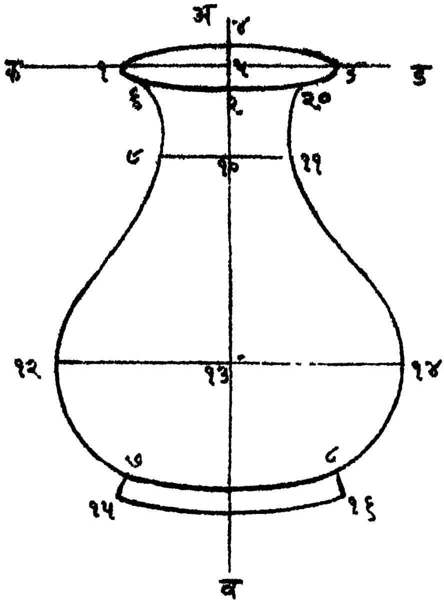
સાદું ડ્રોઈંગ,
ભાગ ૩ જો.
ધોરણ ૬ ઠ્ઠા, ૭ મા અને પ્રવેશક પરીક્ષા માટે.

શિક્ષકોને સૂચના.

શિક્ષકે આ પુસ્તકમાંનું દરેક ચિત્ર સહેલા રૂપમાં લાવી યુક્તિ પુરઃસર કાળા પાટિયા પર સમજાવવું. પછી તે ઉપરથી તેમણે, બ્લેકીની કોરી કોપી બુક નં. ૧ લો, કીમત રૂ. ૦-૧-૦ માં, તેજ વખતે તે ચીતરી બતાવવું અને શિક્ષકે બીજે વારે તે ઘેરથી ચીતરી લાવવા તેમને કહેવું.

ગયાં ૮ વર્ષના અનુભવથી સિદ્ધ થયું છે કે જે શિક્ષકો ઉપરની સૂચના અનુસાર વર્ત્તે છે, તેમના વિદ્યાર્થીઓ ચિત્ર દોરવામાં આગળ વધેછે.

પૃષ્ટ ૫ મામાં ધોરણ ૬ ઠ્ઠાનું પહેલું ચિત્ર લાંબી ડોકનો કળશીઓ છે, તે નીચેને ક્રમે શિક્ષકે ચીતરતાં શીખવવો. अब ઊભી અને कड આડી એવી બે સીધી લીટીઓ દોરો. ૫-૧ ની બરોબર ૫-૩ અને ૫-૪ ની બરોબર ૫-૨ કરો. ૧-૨-૩-૪ લંબગોળ દોરો. ૬-૭-૧૨-૭ લોટાની રૂપ રેખા દોરો અને ૭-૮ અર્ધ લંબગોળ કહાડો. ૬-૭-૧૨-૭ નેવીન જમણી બાજુ ૨૦-૧૧-૧૪-૮ કરવાને માટે ૯-૧૧ અને ૧૨-૧૪ લીટીઓ દોરો, અને ૯-૧૦ ની બરોબર ૧૦-૧૧ અને ૧૨-૧૩ ની બરોબર ૧૩-૧૪ લીટીઓ કરો. ૨૦-૧૧-૧૪-૮ રૂપરેખા દોરો. પછી ૧૫-૧૬ અર્ધ લંબગોળ ૭-૮ ની સમાન્તર દોરી, ૭-૧૫ અને ૮-૧૬ જોડી દો.

પૃષ્ટ ૧૦ મું, છઠ્ઠા ધોરણનું ચિત્ર ૧૧ મું, પાઘડી. આ ચિત્રમાં માર્ગદર્શક તરીકે આડી અને ઊભી લીટીઓ કામ નહિ લાગે. પ્રથમ આશરે ૬૦ અંશને ખૂણે अ ब અને अ क લીટીઓ દોરી, તેમાંની अ ब લીટી ड સુધી વધારો. પછી ૧-૨, ૩-૪ ઈત્યાદિ લીટીઓ ड अ ब ની સમાન્તર દોરો અને अ क ની સમાન્તર ૫-૬, ૭-૮ ઈત્યાદિ લીટીઓ દોરો. ૯-૧૦-૧૧-૧૨ ભાગ પૂરા કરો.

પૃષ્ટ ૨૭ મું, સાતમા ધોરણનું ચિત્ર ૧૫ મું, ઘોડાનું ડોકું. પ્રથમ તો ઘોડાનો ડાબો કાન ચીતરી પછી કપાળ, આંખ, નાક અને મોઢાની લીટી अ ब क દોરો.

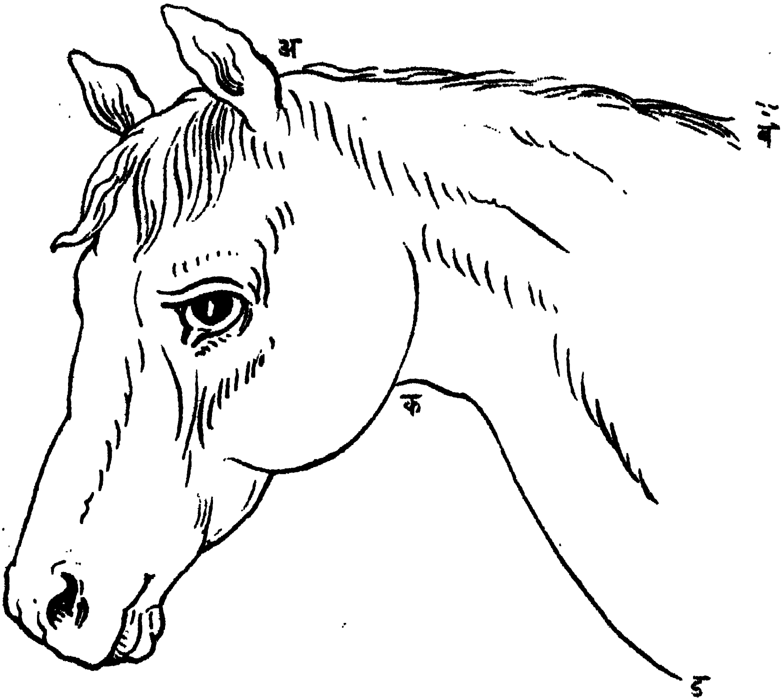

કાનમાંથી જે કેશવાળીના વાળ કપાળ પર આવી પડ્યા છે, તેનો ઝોંક અને अब લીટીનો ઝોંક ખાસ ધ્યાનમાં રાખવો. अब લીટી સાથેનો अक નો ઝોંક લગભગ કાટખૂણો કરે છે. પછી મોઢા, જડબા અને ગાલની નીચલી લીટી પૂરી કરી તેમાં આંખ અને નસકોરાનું સ્થાન નક્કી કરો અને બીજો કાન દોરો.

આંખની अब લીટીઓ વાંઠી ક્ષિતિજ સમસૂત્ર અને સમાન્તર છે. कड અને ईफ લીટીઓ સમાન્તર નથી, પણ ड અને फ તરફ પહોળી પતી જાય છે.

હવે ઘોડાનું ડોકું પૂરું કરો; ગરદન કરવાથી ડોકું પૂરું થશે.

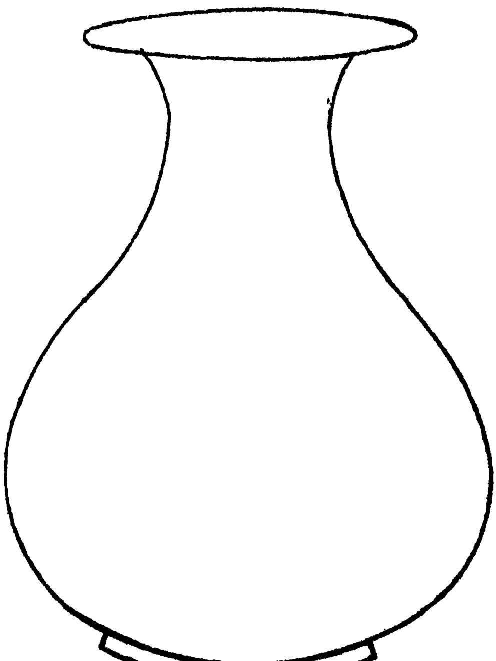

ગરદનની ઉપલી अ ब લીટી લગભગ ક્ષિતિજ સમસૂત્ર છે અને નીચેની क ड લીટી ઉપલીને સમાન્તર નહોતાં ત્રાંશી છે. એ પ્રમાણે ચિત્રમાંની મુખ્ય મુખ્ય લીટીઓના ઝોકનું વર્ણન વર્ગમાં કરવાથી ચિત્ર પાકું થાય છે. દરેક ચિત્રમાંથી બે ચાર અગત્યની લીટીઓ ચૂંટી કહાડી તેનો ઝોંક શિક્ષક સમજાવશે તો ચિત્ર વિદ્યાર્થીના મનમાં સંચોટ થશે.

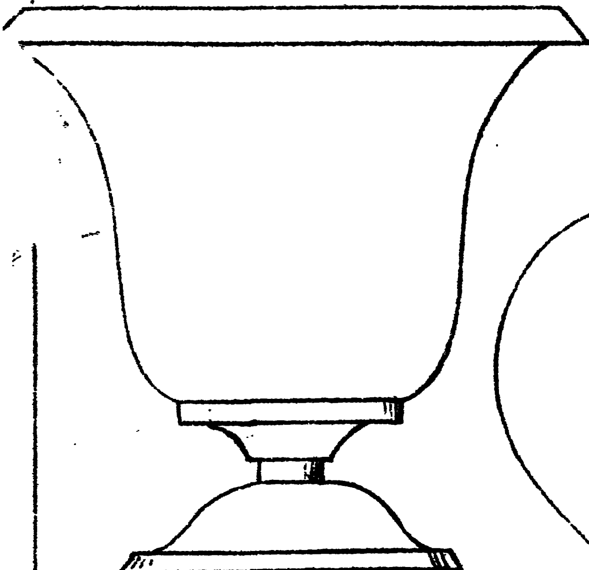
સાદું ડ્રોઇંગ.

ધોરણ ૬ ઠું.

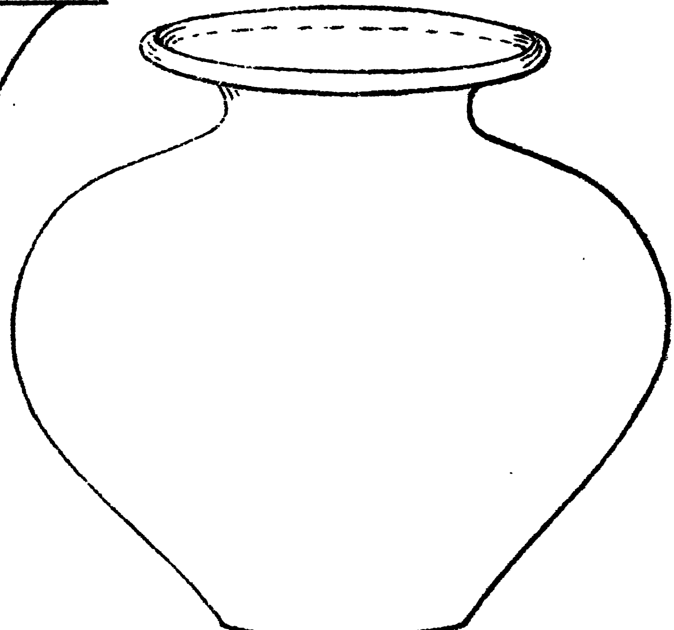
૧. લાંબી ડોકનો કળશીઓ.

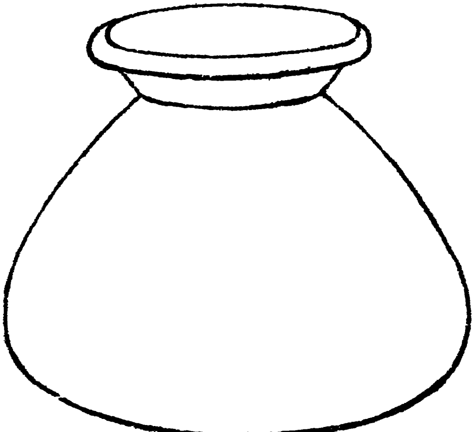
૨. પ્યાલો બેસણીવાળો.

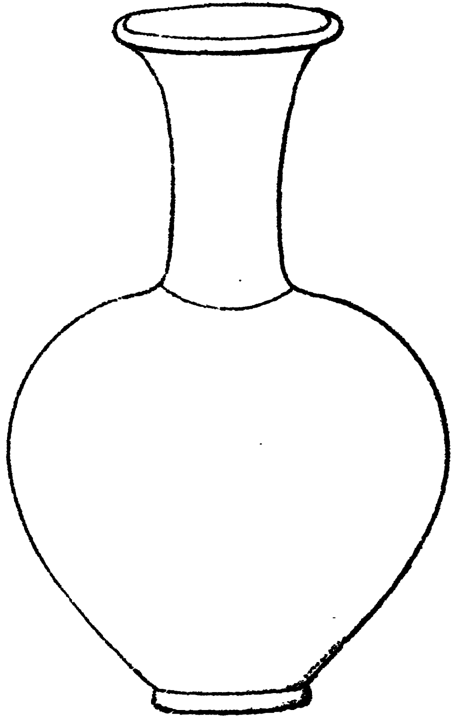
૩. લોટો.

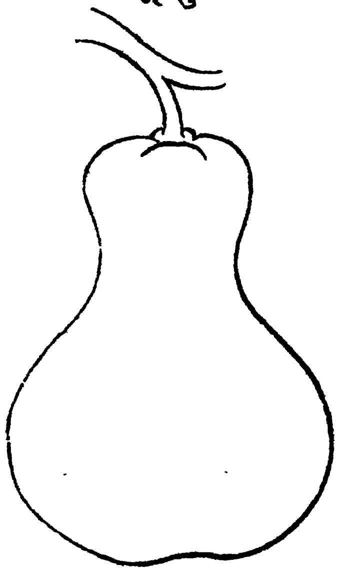
૪. લોટો.

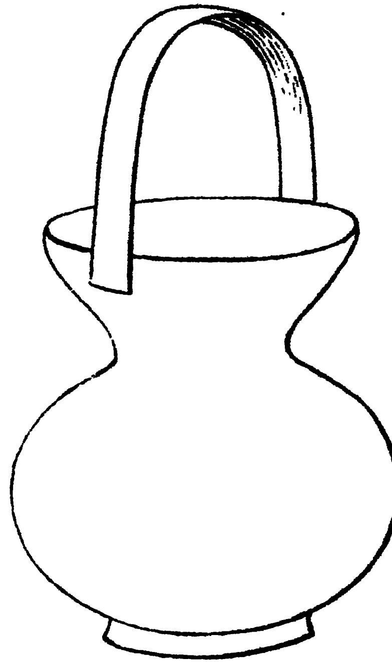
૫. કૂજો.

૬. તૂંબડું.

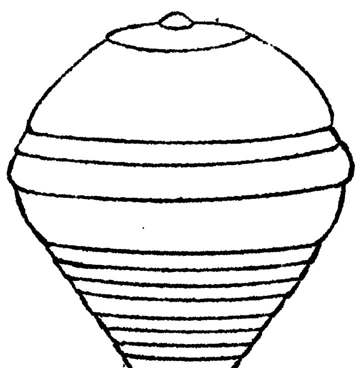
૭. કમંડળ.

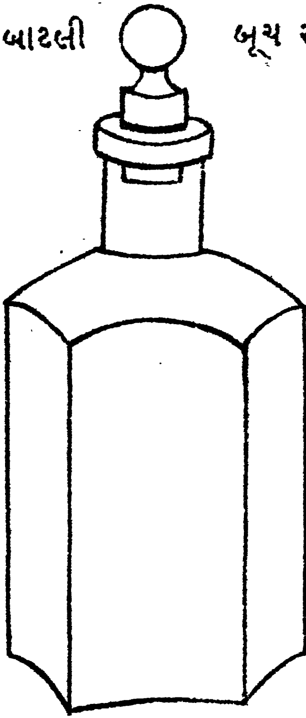
૮. હરણનું ડોકું.

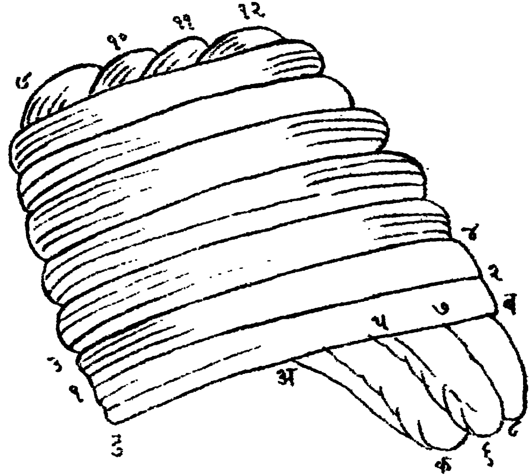
૯. ભમરડો.

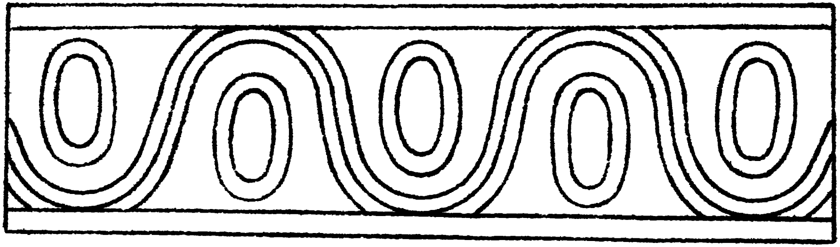
૧૦. બાટલી બૂચ સહિત.

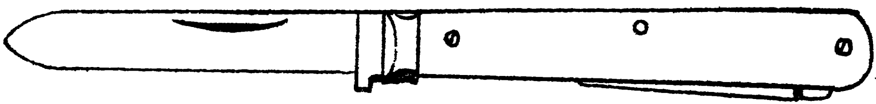
૧૧. હાલારી પાઘડી.

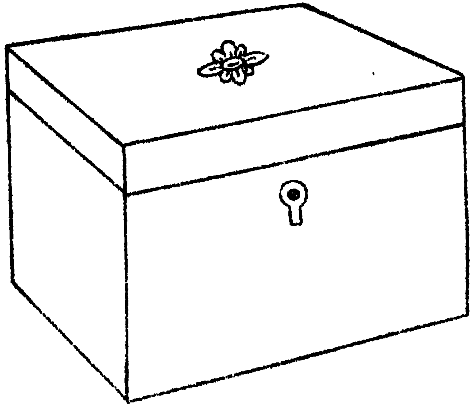
૧૨. લંબ ગોળની વેલ.

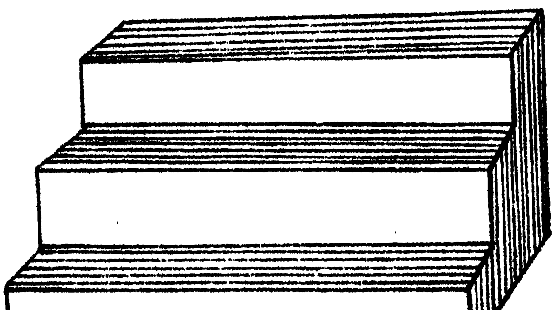
૧૩. ચપ્પુ.

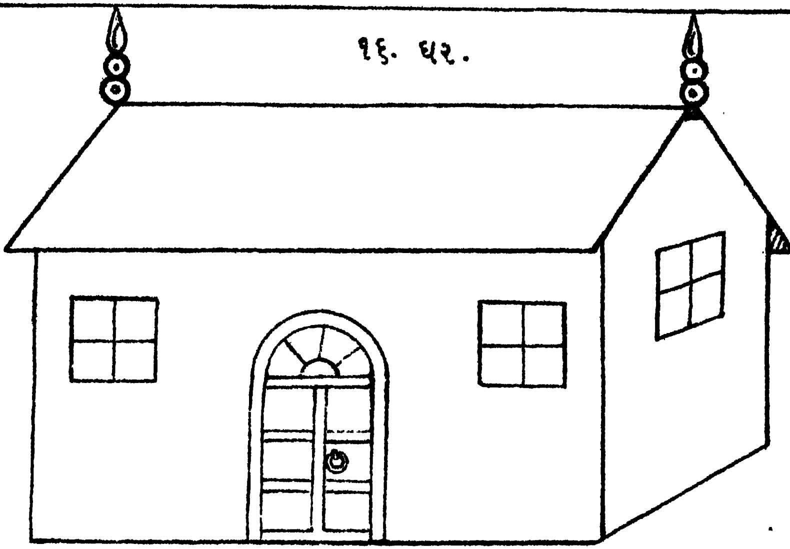
૧૪. પેટી.

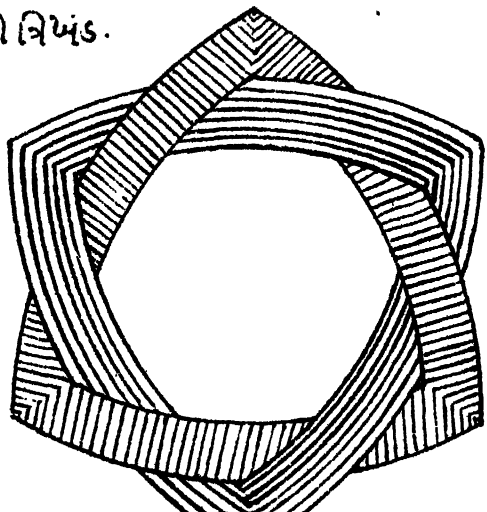
૧૫. પગથીઆં.

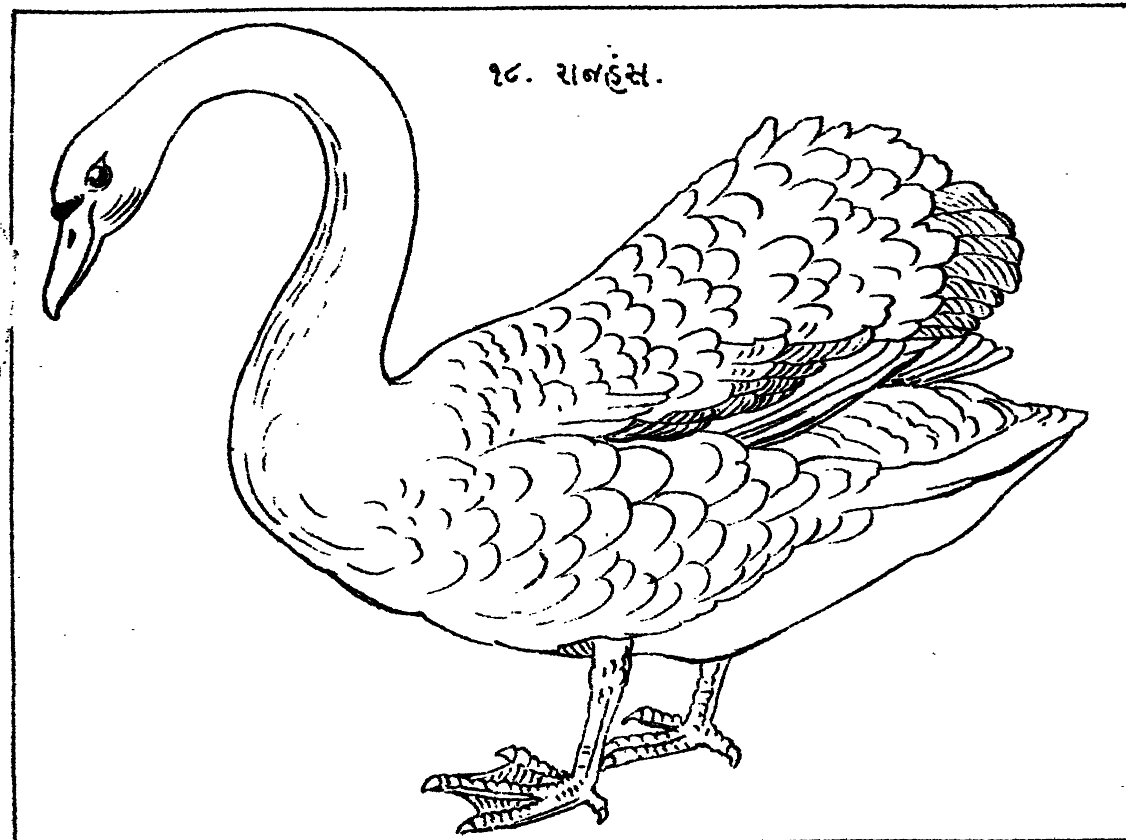

૧૬. ઘર.

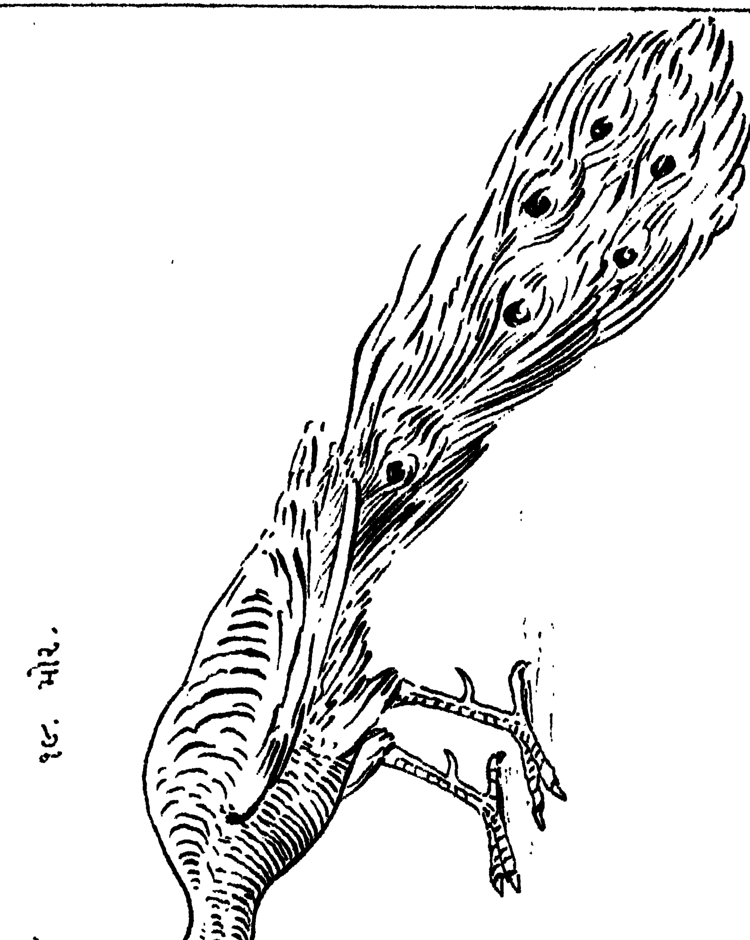

૧૭. બેવડો ત્રિખંડ.

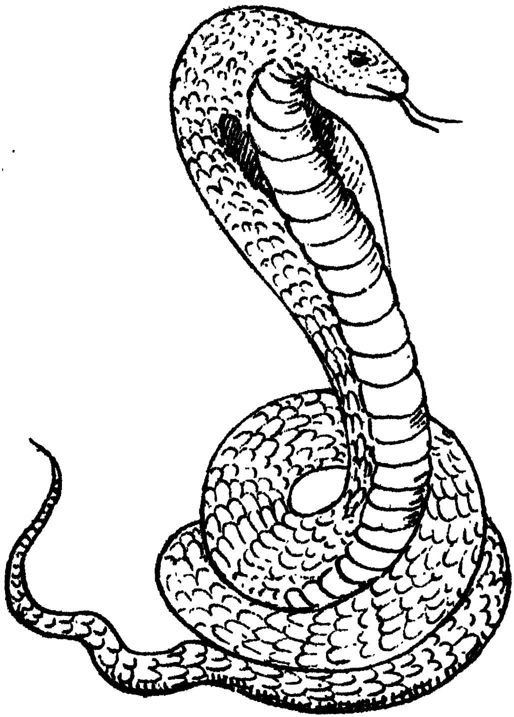

૧૮. રાજહંસ.

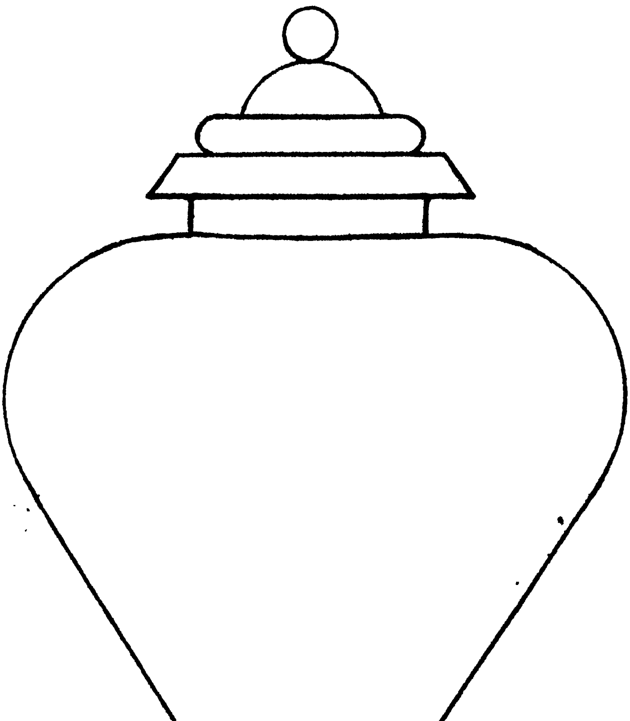
૧૯. મોર.

૨૦. નાગ.

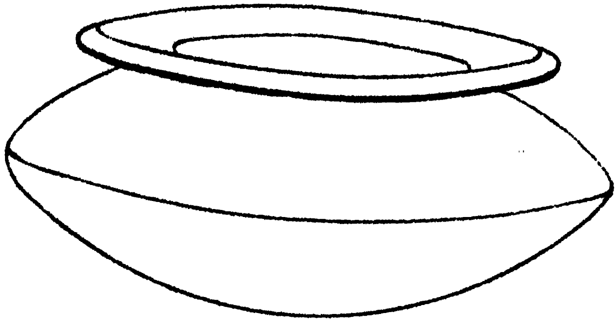

સાદું ડ્રોઇંગ,
ધોરણ ૭ મું.

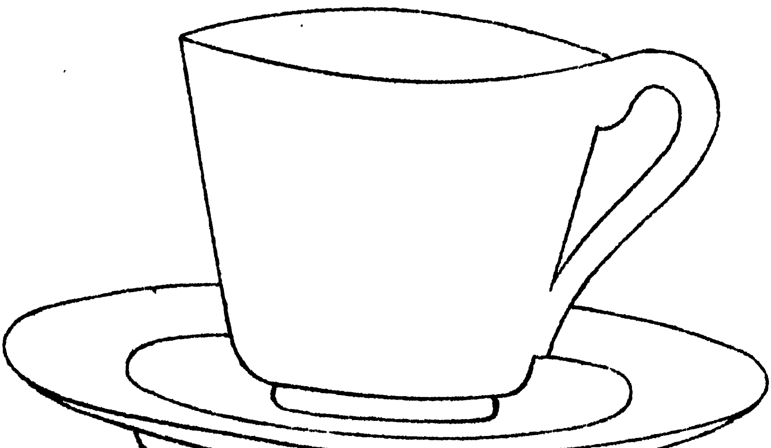
૧. બરણી.

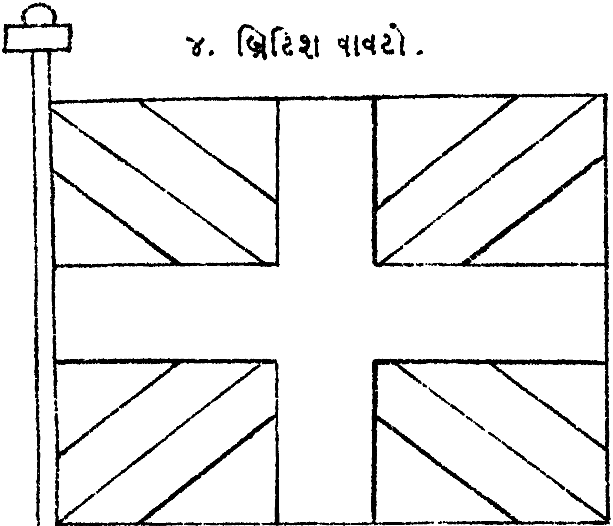
૨. હાંડલું.

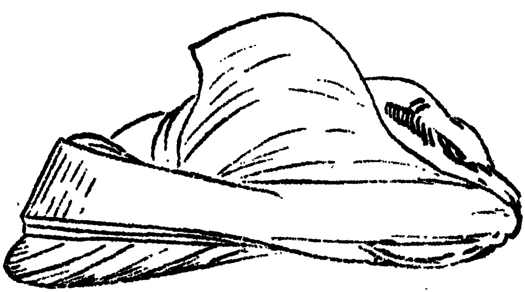
૩. પ્યાલો તથા રકાબી.

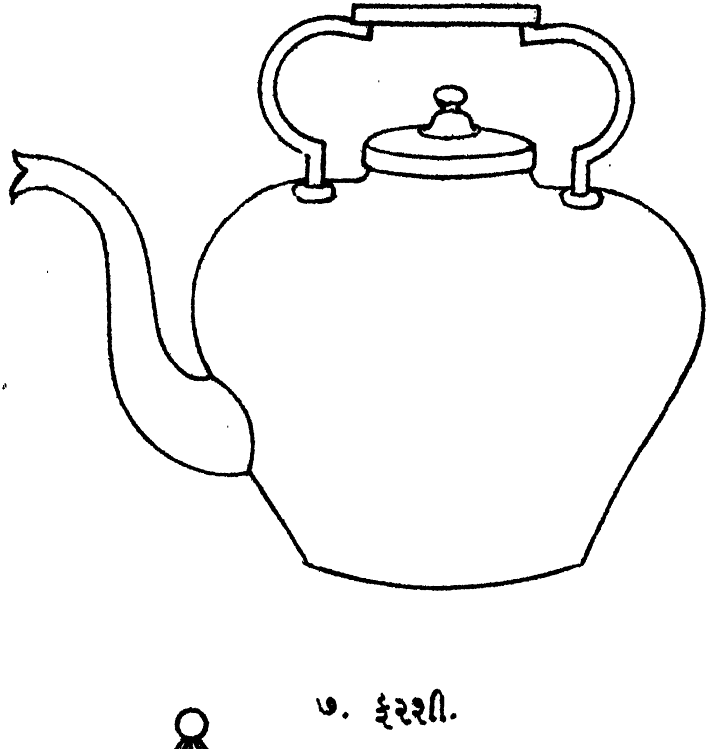
૪. બ્રિટિશ વાવટો.

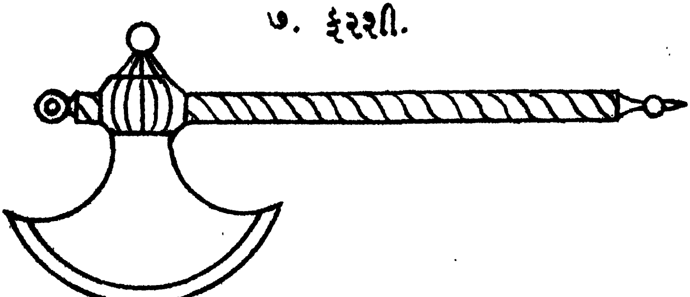
૫. દક્ષિણી પાઘડી.

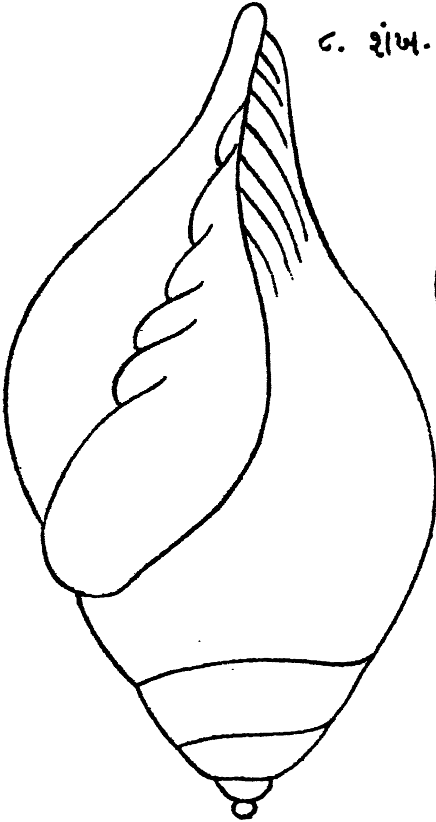

૬. કીટલી.

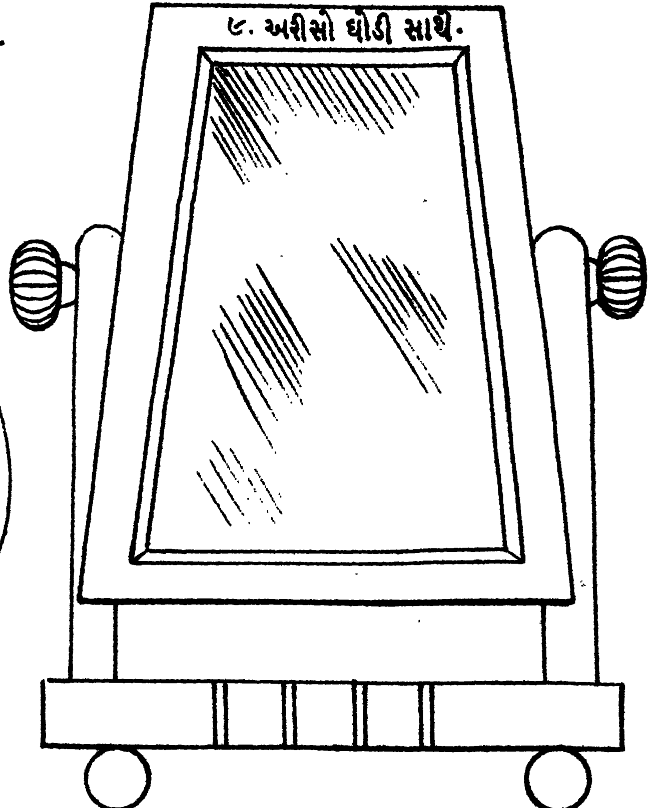

૭. ફરશી.

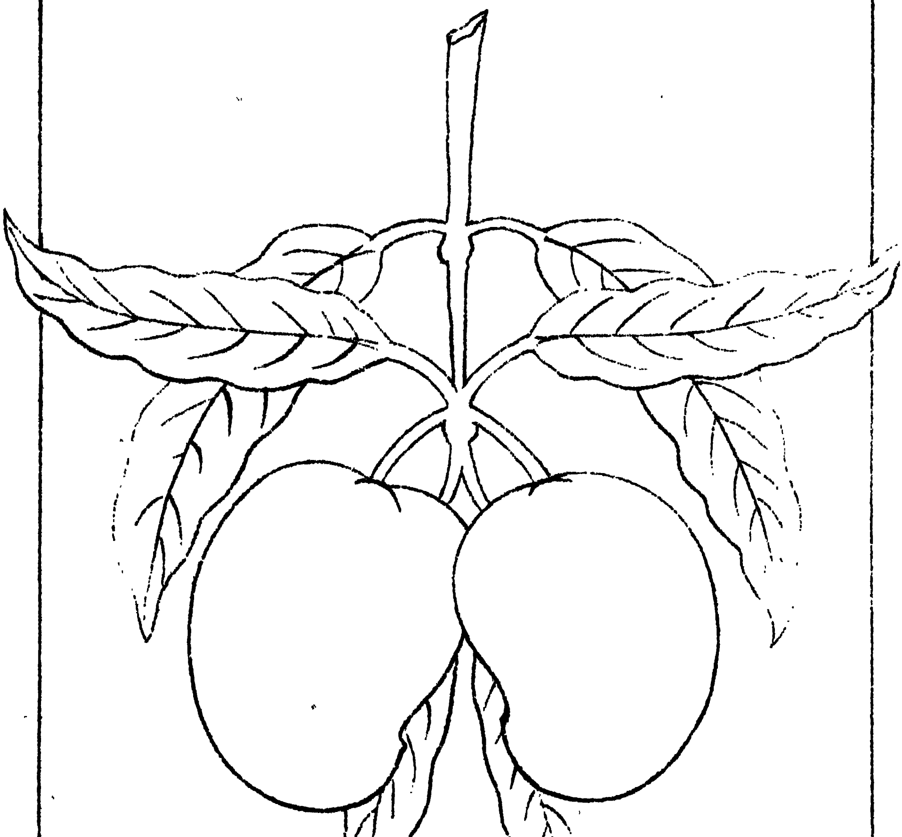

૮. શંખ.

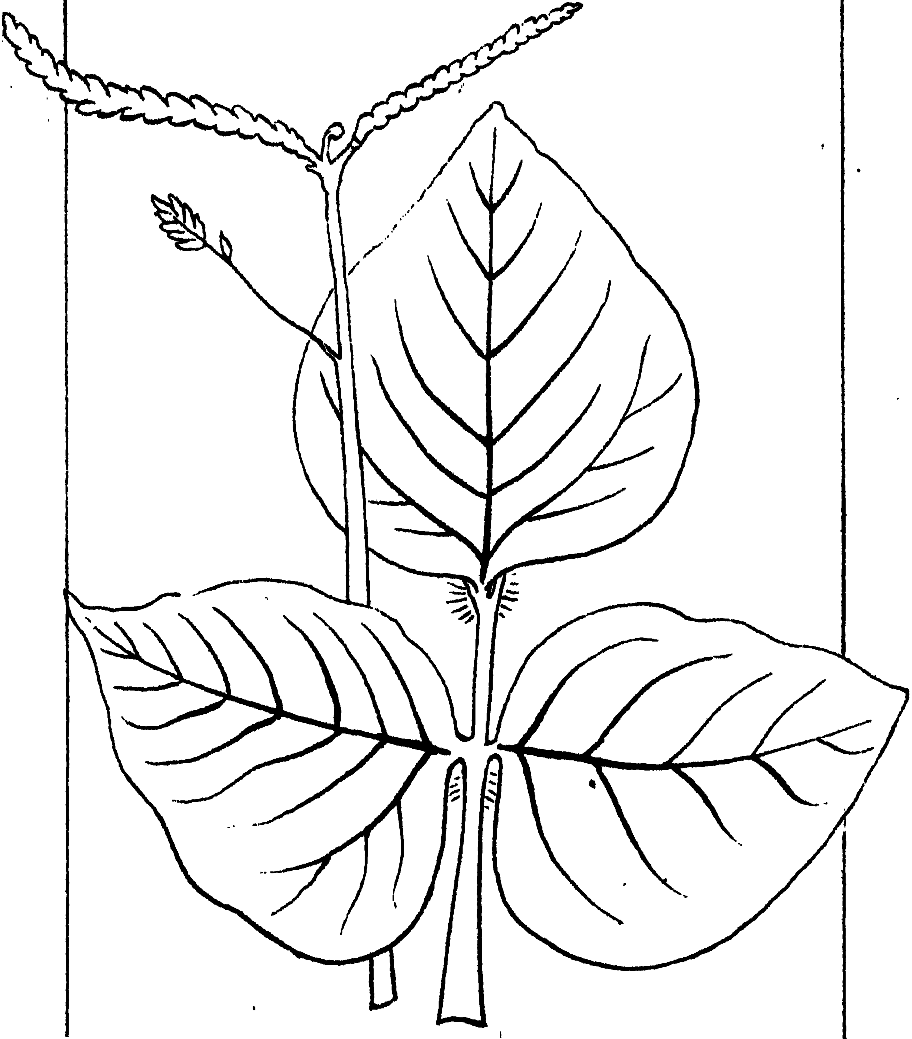

૯. અરીસો ઘોડી સાથે.

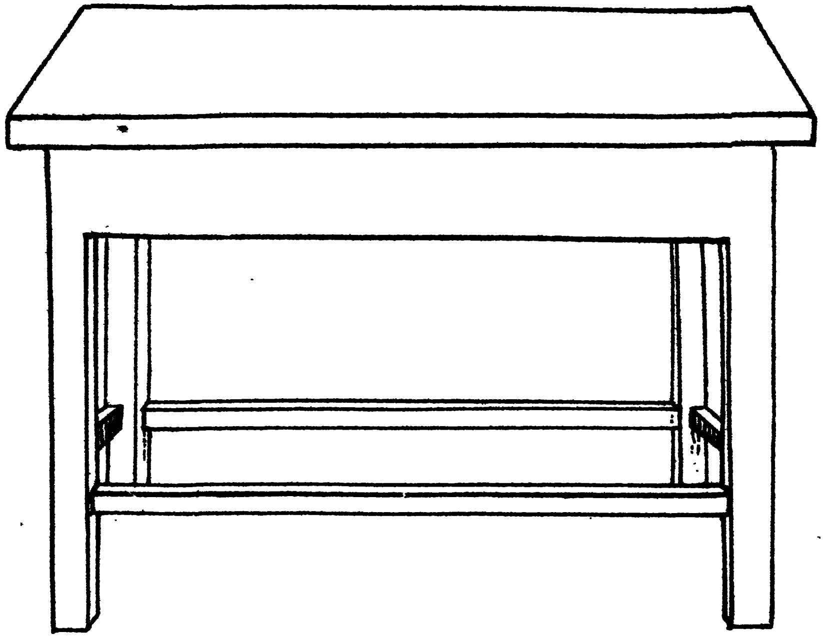
૧૦. કેરી તથા પાંદડાં.

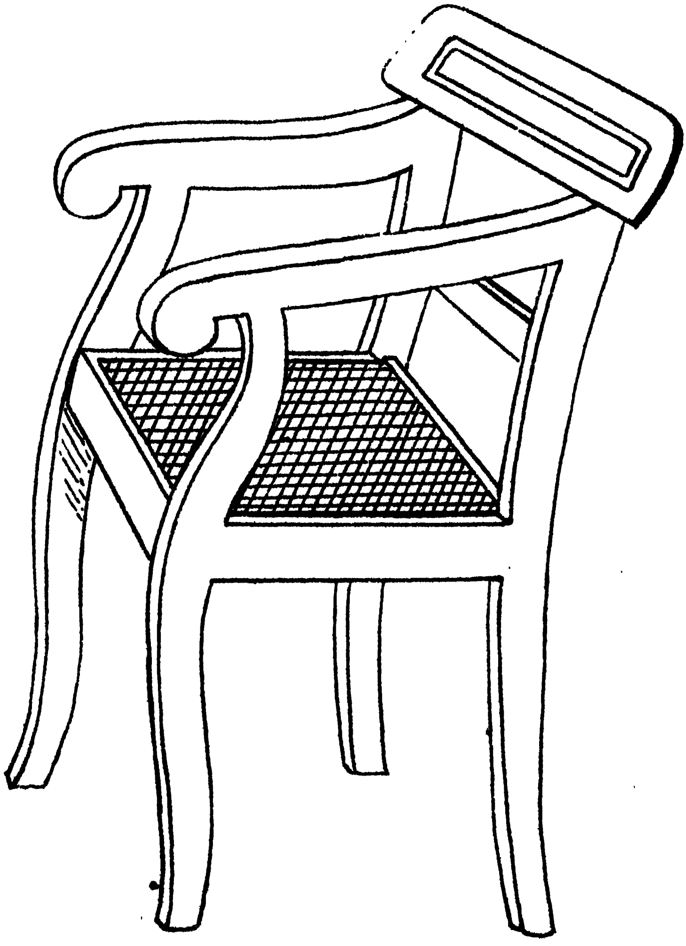
૧૧. કઠોળ (મગ)નાં પાંદડાં.

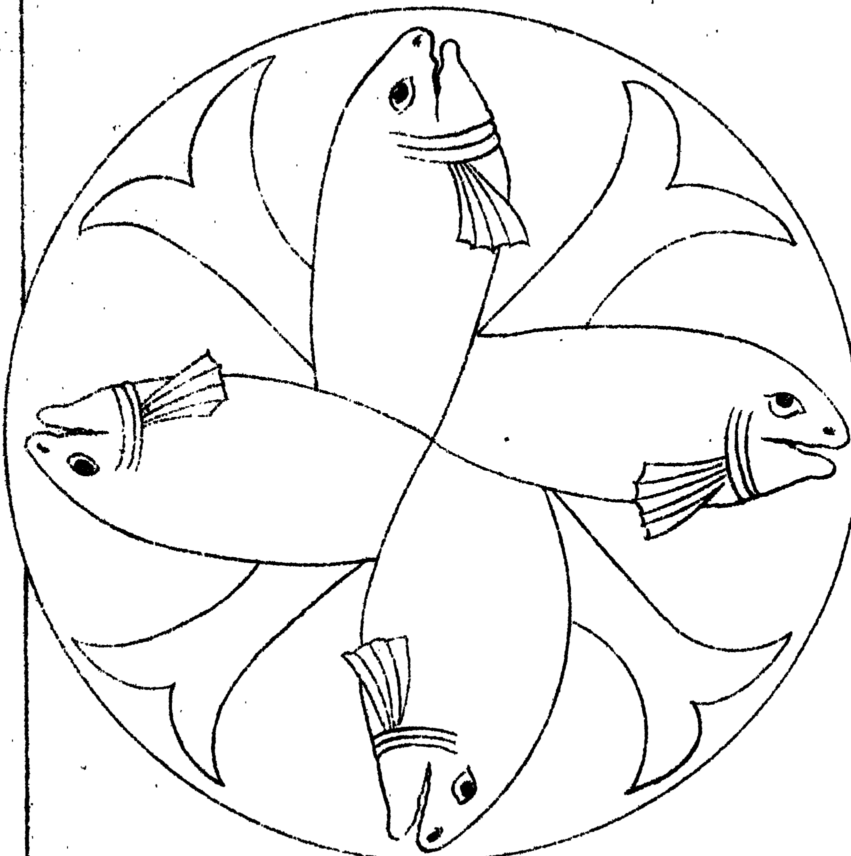
૧૨. ટેબલ.

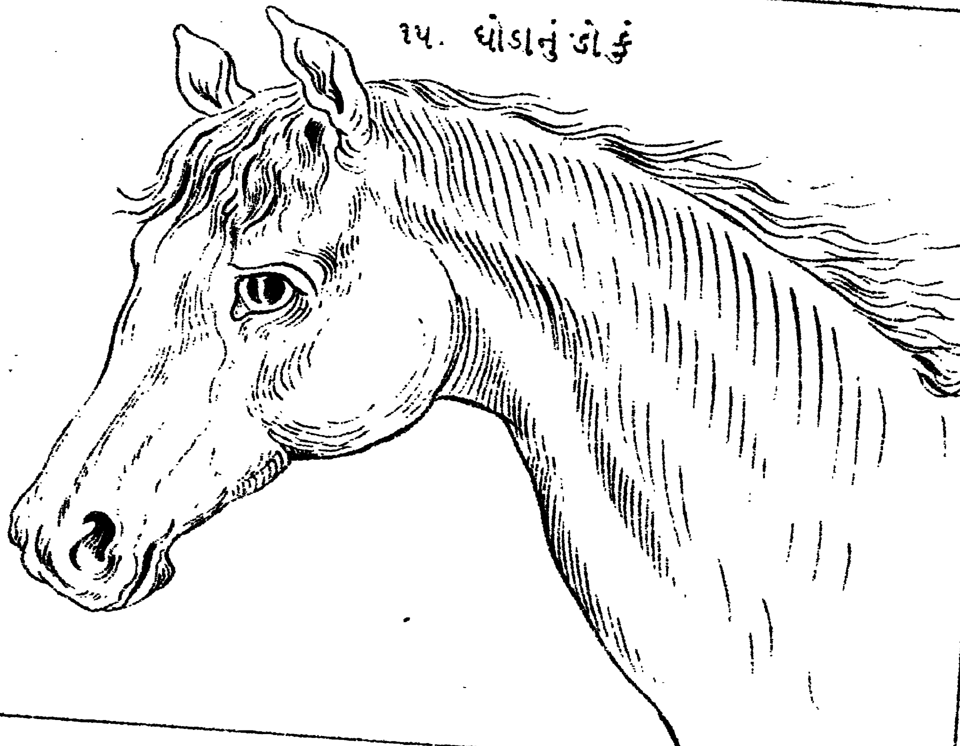

૧૩. ખુરશી.

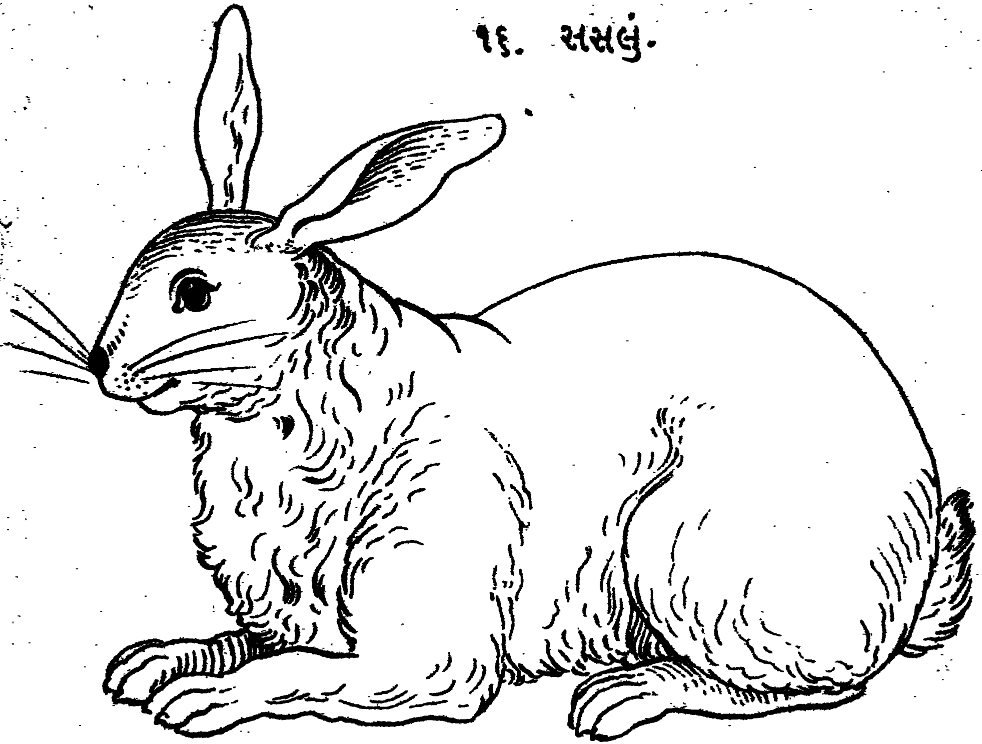

૧૪. માછલાં ગોળની અંદર.

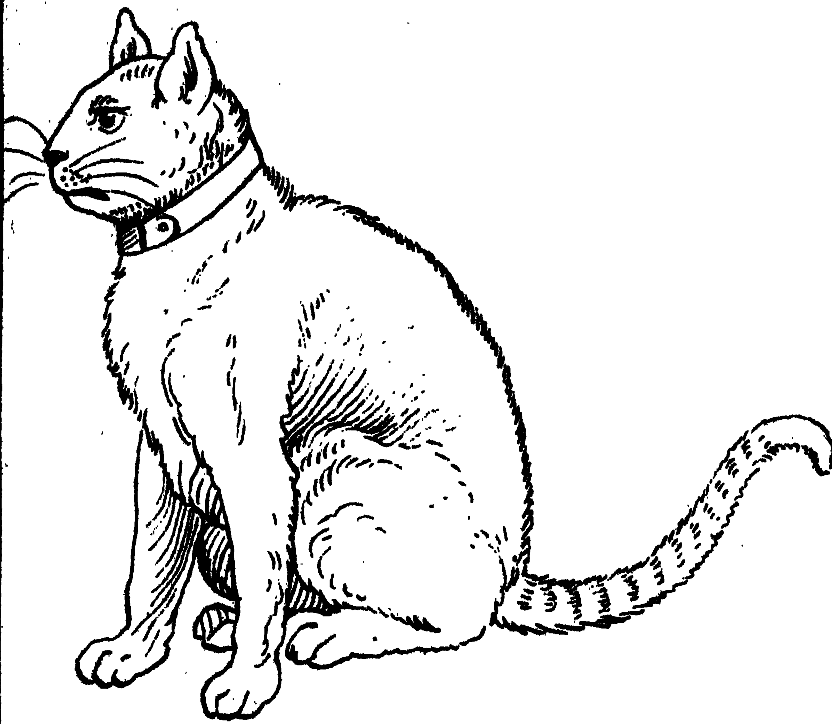

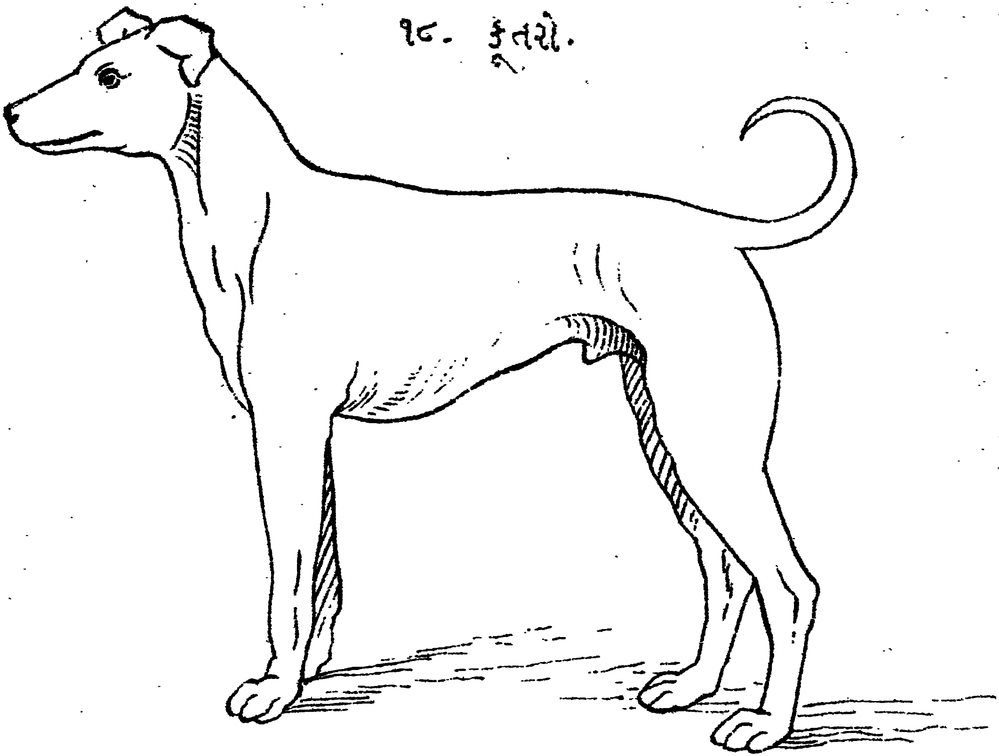
૨૫. ઘોડાનું ડોકું

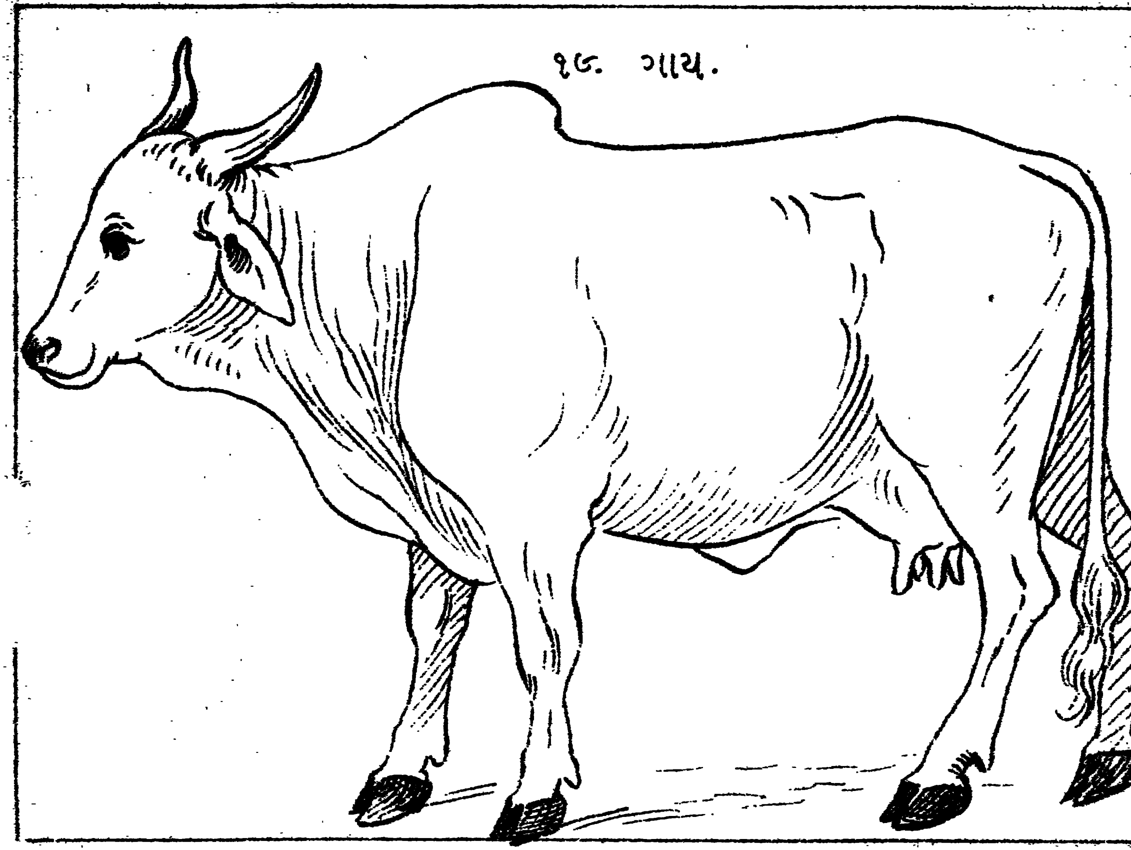
૧૬. સસલું.

૧૭. બિલાડી.

૧૮. કૂતરો.

૧૭. ગાય.

૨૦. ઋષિજી.

શાળોપયોગી પુસ્તકો.

રૂ. આ. પા.

૧. વાક્ય પૃથક્કરણ અને સંકલન, ધોરણ ૩ જા થી તે ૭ મા સુધી. ૦—૬—૦
૨. સચિત્ર કિન્ડરગાર્ટન પદ્ધતિ ભા. ૧ લો, લાયબ્રરી બુક તરીકે નામદાર સરકારે મંજુર કરી છે ... ... ૦—૮—૦
૩. ભૂગોળ તથા ખગોળનો ઉપયોગ કરવાની રીતિનો ગ્રંથ અથવા ભૂગોળ ખગોળનાં કૃત્યો ... ... ૦—૩—૦
૪. સાદું ડ્રૉઇંગ, ભાગ ૧ લો, બાળવર્ગથી ને બીજા ધોરણ સુધી ... ૦—૨—૦
૫. સાદું ડ્રૉઇંગ, ભાગ ૨ જો, ધો. ૩ જા, ૪ થા અને ૫ મા માટે ... ૦—૩—૦
૬. સાદું ડ્રૉઇંગ, ભા. ૩ જો, ધો. ૬—૭ અને પ્રવેશક પરીક્ષા માટે ... ૦—૨—૦
૭. પદાર્થપાઠ અને ડ્રૉઇંગ, ધોરણ ૫ મું ... ... ૦—૪—૦
૮. પદાર્થપાઠ અને ડ્રૉઇંગ, ધોરણ ૪ થું ... ... ૦—૩—૦
૯. પદાર્થપાઠ અને ડ્રૉઇંગ, ધોરણ ૩ જું ... ... ૦—૨—૯
૧૦. પદાર્થપાઠ અને ડ્રૉઇંગ, ધોરણ ૨ જું ... ... ૦—૨—૬
૧૧. પદાર્થપાઠ અને ડ્રૉઇંગ, ધોરણ ૧ લું ... ... ૦—૧—૯
૧૨. પદાર્થપાઠ અને ડ્રૉઇંગ, બાલવર્ગ ... ... ૦—૧—૦
૧૩. મેમરી ડ્રૉઇંગ, ફર્સ્ટ ગ્રેડ, મુંબઈની સર જે. જે. સ્કૂલ ઓફ આર્ટ... ૦—૪—૦
૧૪. મેમરી, ડ્રૉઇંગ, સેકન્ડ ગ્રેડ, મુંબઈની સર જે. જે. સ્કૂલ ઓફ આર્ટ. ૦—૮—૦
૧૫. મેમરી ડ્રૉઇંગ, થર્ડ ગ્રેડ, મુંબઈની સર જે. જે. સ્કૂલ ઓફ આર્ટ ... ૦—૮—૦
૧૬. પ્રેક્ટિકલ જ્યોમેટ્રી, ફર્સ્ટ ગ્રેડ, મુંબઈની સર જે. જે. સ્કૂલ ઓફ આર્ટ ... ... ૦—૩—૦
૧૭. ફ્રીહેન્ડ અને કલર ડ્રૉઇંગ, ફર્સ્ટ ગ્રેડ, સર જે. જે. સ્કૂલ ઓફ આ મુંબઈ ... ...

૧૮. ગુજરાતી વ્યાકરણનાં મૂળતત્ત્વો, નામદાર કચ્છ સરકારે ટેક્સ્ટબુક તરીકે મંજૂર કર્યાં છે ... ...

૧૯. કચ્છી દેશી હિસાબ ભાગ ૧ લો, નામદાર કચ્છ સરકાર તરફથી ટેક્સ્ટ બુક તરીકે મંજૂર ... ...

૨૦. કચ્છી દેશી હિસાબ ભાગ ૨ જો, નામદાર કચ્છ સરકાર તરફથી ટેક્સ્ટ બુક તરીકે મંજૂર ... ...

૨૧. કચ્છી દેશીનામું અને કાગળ દસ્તાવેજ લખવાની પદ્ધતિ ... ,, ...

૨૨. પિરોલી એટલે કચ્છી ભાષામાં સમસ્યાઓ ... ...

૨૩. શાર્ટ રીડિંગ એટલે સરકારી લખાણમાં આવતા કઠિન શબ્દો અને સંક્ષિપ્ત લખાણ ... ... ૦—૮—૦

નવાં પુસ્તકો છપાય છે તે.

૨૪. ગુજરાતી મોટું વ્યાકરણ ... ... ૧—૦—૦

૨૫. ઑઇલ પેઇન્ટિંગ એટલે રંગથી છબી ચીતરવાની વિદ્યા ૦-૧૨-૦

૨૬. પદચ્છેદ ... ... ૦—૪—૦

સદરહુ પુસ્તકો નીચે લખેલે ઠેકાણેથી મળશે.

મુંબઈ—મેસર્સ જે. બી. નવલખી એન્ડ કો., કાલબાદેવી રોડ.

અમદાવાદ—મેસર્સ મોતીલાલ મગનલાલ શાહ એન્ડ સન્સ, રીચી રોડ.

પાટણ—ગાંધી જેઠાલાલ માનચંદ, બુકસેલર.

સુરત—મી. કરસનદાસ નારાણદાસ, બુકસેલર.

જામનગર—વોરા અબ્દુલ હુસેન આદમજી, બુકસેલર.

કર્તા—માસ્તર ઉસમાન [illegible],
ફર્સ્ટ આસિ., મેલ ટ્રેનિંગ-કૉલેજ, રાજકોટ.

[illegible]—મેસર્સ લક્ષ્મીચંદ ઉત્તમચંદ એન્ડ કો. બુકસેલર્સ,
[illegible].